

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันและอนาคตซึ่งเป็นสังคมฐานความรู้ ที่การเรียนรู้ ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการณ์เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนส่วนใหญ่ในประเทศ โดยยึดหลักการสร้างเครือข่ายและให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหรือหน่วยงานของตน การสนับสนุนให้สังคมทุกภาคส่วนและทุกระดับได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความสำเร็จจะทำให้เกิดพลังพัฒนาการศึกษาที่เข้มแข็งอันจะเป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศอย่างมีเสถียรภาพ และยั่งยืนตลอดไป (ประยูร อัครบวร, 2553 : 13)

เครือข่าย คือ กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมของตน การสร้างเครือข่ายเป็นการทำให้บุคคลและองค์กรที่กระจัดกระจายได้ติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ อีกทั้งให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบฟุ้งฟิง (Paul. 1997 : 99 อ้างถึงใน สงกรานต์ กาวิ, 2548 : 25)

สำหรับสาระประวัติศาสตร์ เป็นการเรียนรู้ที่สำคัญของมนุษยชาติ ทุกชาติทุกประเทศ จึงให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สำหรับประเทศไทยนั้นได้ให้ความสำคัญเช่นกัน ดังเห็นได้จากพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ที่พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2543 แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมาย และความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยว่าได้ถูกละเลยไปมากในปัจจุบัน ดังนี้

“...ประวัติศาสตร์ของแต่ละชาติทุกชาติเขาก็ทะนุถนอมและเขาก็เรียนของเขากันแม้แต่ว่าคนต่างประเทศไปเรียนในประเทศเขา ก็ต้องเรียนประวัติศาสตร์ของเขาด้วย อันนี้ก็แปลกที่เราไม่มีประวัติศาสตร์ชาติไทย เหมือนอย่างว่าแผ่นดินนี้ได้มาอย่างง่าย ๆ ไม่ต้องคิดถึงพระเดชพระคุณของปู่ ย่า ตา ยาย ที่บุกเบิกฝ่าฟันมา แม้แต่ชีวิตจะสละให้เพื่อจะเป็นหลักประกันของคนไทย ความจริงแล้วการที่มีแผ่นดินเป็นของตนเอง เป็นการประกันค่อนข้างปลอดภัย...” (สถาบันสังคมศึกษา, 2560 : บทนำ)

ประวัติศาสตร์มีเป้าหมายหลักที่ต้องการให้มนุษย์เข้าใจในตนเอง โดยใช้หลักฐานข้อเท็จจริงและการตีความ (Fact of Evidence and Interpretation) เป็นเครื่องมือสำคัญในการ

อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตลอดจนมีวิธีการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการตั้งคำถามเพื่อรวบรวมสืบค้นอย่างลึกซึ้งกับการเน้นการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานต่างๆ ก่อนการประเมินความน่าเชื่อถือและตัดสินใจเลือกข้อมูลเหล่านั้นมาตีความแล้วอธิบายเป็นเนื้อหาสาระของปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์นั้นๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล อันนำไปสู่การค้นพบความเป็นจริงและความรู้ความเข้าใจเรื่องราวในอดีต และเป็นการช่วยฝึกการคิดให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีวิจารณญาณ และรู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ตัดสินใจ (แถมสุข นุ่มนนท์, 2527 : 25; นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2527: 67; ลาวัญย์ วิทยายุทธภูมิ และคณะ, 2543 : 7; วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2543 : 1-7 ; สมศักดิ์ ชูโต, 2527 : 13 ; สิริวรรณ ศรีพหล, 2553 : 132-135.) และมีเป้าหมายที่เน้นกระบวนการคิด การเรียนรู้อย่างเป็นระบบในการศึกษาเพื่ออธิบาย เหตุผลของเหตุการณ์ในอดีตที่ส่งผลกระทบมาถึงปัจจุบัน และยังเป็นรายวิชาที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะทางความคิด เพราะเป็นการศึกษาเหตุการณ์ของสังคมมนุษย์ในอดีตตามมิติเวลาจากร่องรอยแหล่งข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (Sources of Evidences) และใช้วิธีการวิคิดทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาสืบค้นเรื่องราวอย่างเป็นระบบตามที่ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์เท่านั้น ทั้งสิ่งที่เรียนรู้ในปัจจุบันก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ หากมีการค้นพบข้อสนเทศใหม่ (หลักฐานใหม่) ที่เชื่อถือได้ หรือมีการตีความใหม่จากหลักฐานเดิม (แถมสุข นุ่มนนท์, 2533: 1; ราชบัณฑิตยสถาน, 2542 : 66; วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2543 : 16; E. H. Carr, 1988 : 23, อ้างถึงในชาติชาย พณานานนท์, 2525; Bloch, 1953 : 4, อ้างถึงใน อติศร ศักดิ์สูง, 2552: 5)

การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาประสบปัญหาหลายประการเนื่องจากนักเรียนไม่เห็นความสำคัญ ซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและขาดความสามารถด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ (หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดดอนไก่อี้อย, 2559 : 12) เนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ที่เป็นนามธรรม นักเรียนไม่สามารถสัมผัสกับประวัติศาสตร์เหล่านี้ได้โดยตรง การเรียนการสอนจึงอาศัยการอ่าน การท่องจำ ลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ โดยผู้เรียนไม่ได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนากระบวนการคิด อีกประการหนึ่ง คือ กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่จะเน้นครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการสอนแบบบรรยายเพื่อถ่ายทอดความรู้ มากกว่าการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากครูผู้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ยังมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ (พุฒยาภรณ์ ภูมิตอนมิ่ง, 2551 : 75) กิจกรรมการเรียนการสอนเช่นนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก เมื่อนักเรียนไม่สนใจในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ และเห็นว่าเป็นการเรียนเพื่อจดจำเรื่องราวในอดีตเท่านั้น จึงทำให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่าของวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่พัฒนาความเป็นพลเมืองดี เรียนรู้อดีตเพื่อเข้าใจสภาพปัญหา และการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553 : 132)

การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 แนวทางในการเปลี่ยนแปลงมิติทางการศึกษาของผู้เรียนประวัติศาสตร์ โดยการนำทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ (Critical thinking and problem solving) มาปรับใช้ในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การพัฒนาพื้นฐานของกระบวนการคิดวิเคราะห์ในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อสามารถใช้และประยุกต์แนวคิดทางประวัติศาสตร์ในการเรียนรู้ได้ตรงตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของวิชาประวัติศาสตร์ คือให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ (Historical Narratives)

และการคิดทางประวัติศาสตร์ได้ เพราะในการศึกษาประวัติศาสตร์นั้นเป็นการสอนวิธีคิดที่มีเหตุผล และวางอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานข้อเท็จจริง ทำให้มองเห็นปัญหาอย่างชัดเจน และแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ การเรียนการสอนที่เน้นให้เกิดการคิด และกระบวนการคิด ตลอดจนการใช้เหตุผลจากข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทั้งหลักฐานขั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง ไม่ได้ตอบสนองเฉพาะวิชาประวัติศาสตร์และการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น แต่ควรจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนตั้งแต่ต้นในทุกระดับการศึกษา (ศศิพัชร จำปา, 2559 : 1160) การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไม่ได้เน้นการท่องจำหรือให้ผู้เรียนรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผลเชื่อถือได้ โดยอาศัยวิธีการทางประวัติศาสตร์ (ณรงค์ พวงพิศ และคณะ, 2548 : 2) ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รู้จักมีเหตุผล และสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการกล่าวสรุปว่าการเรียนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์เรียนรู้ในกระบวนการคิด ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน (อัจฉราพร ตันบรรจง, 2546 : 78) และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 6)

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้วยทักษะทางประวัติศาสตร์ 1S2C หรือ กระบวนการ 1S2C เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ทางสถาบันสังคมศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ออกแบบวิธีการพัฒนาแนวทางขึ้นเพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ผ่านการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้วยทักษะทางประวัติศาสตร์ 1S2C โดยขั้น S = Sourcing คือ การสืบค้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย ขั้น C ที่หนึ่ง = Corroboration คือ การสร้างความเชื่อมั่น หรือประเมินค่าของหลักฐาน เมื่อได้หลักฐานที่แน่ชัดจากการตรวจสอบแยกแยะที่หลากหลายจึงนำมาประเมินค่าความเชื่อมั่นและตรวจสอบความถูกต้อง ขั้น C ที่สอง = Contextualizing คือ การนำหลักฐานหลายๆชิ้นมาประกอบ เปรียบเทียบเพื่อให้ได้ความจริงที่ถูกต้องด้านประวัติศาสตร์ (สถาบันสังคมศึกษา, 2560 : 14) และการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้วยทักษะทางประวัติศาสตร์ 1S2C มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งการจัดการเรียนรู้สามารถจัดได้ทั้งรูปแบบกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี คือการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ โดยถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายให้ได้เรียนรู้ที่หลากหลายมิติทางสังคม ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

แบบฝังลึก ได้รับประสบการณ์ตรง รู้จักปรับตัวอยู่ในสังคม ชุมชน และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นอย่างดี เกิดความตระหนักและเข้าใจถึงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

การศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ไทย มักเป็นการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย ราชวงศ์ และพระมหากษัตริย์ที่ทรงคุณูปการต่อประเทศชาติ เรียนรู้เรื่องราวบุคคลสำคัญของชาติ การรักษาเอกราชของชาติ การสงคราม เป็นต้น การศึกษาประวัติศาสตร์ในระดับย่อยลงไป คือระดับท้องถิ่น จึงเป็นแนวโน้มใหม่ของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนับเป็นแนวการศึกษาประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง การศึกษาเรื่องราวของท้องถิ่นจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเป็นมาของท้องถิ่น ว่า มีประวัติและพัฒนาการมาอย่างไร เผ่าพันธุ์ บรรพบุรุษ คือใครมาจากไหนและบรรพบุรุษได้สร้างท้องถิ่นอย่างไร ทั้งความเจริญและความเสื่อม เพราะเหตุใด มรดกความเจริญท้องถิ่นที่ตกทอดจากบรรพบุรุษมาจนปัจจุบันมีอะไรบ้าง และท้องถิ่นของตนเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างอาณาจักรไทยในประวัติศาสตร์อย่างไรบ้าง การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน จะนำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างจิตสำนึกของความรักความภูมิใจและความผูกพันในท้องถิ่นซึ่งเป็นแผ่นดินเกิด เมื่อเกิดความรักและความผูกพันแล้วจะมีความหวงแหน และเป็นแรงผลักดันมุ่งพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับการยกย่องให้เป็นที่ยุคอย่างแพร่หลาย ในฐานะเมืองแห่งแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ด้วยความเป็นเมืองเก่าแก่ในอดีต และจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ถูกสืบค้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ยืนยันว่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นแหล่งกำเนิดความเป็น “สุดยอดในสยาม” (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2559 : 14) ทำให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ ได้แก่ อุทยานวิทยาศาสตร์บ้านห้วยกอ เหมืองแร่ทองคำบางสะพาน ด่านสิงขร กองบิน 5 เป็นต้น

เครือข่ายกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ผ่านแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีความสอดคล้องกันใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคคล อันเกี่ยวเนื่องกับครูผู้สอนประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และการเชื่อมโยงเครือข่ายในปัจจุบัน 2) ด้านหลักสูตร เกี่ยวเนื่องกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น เนื้อหาที่ประกอบไปด้วยแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ วิธีการและขั้นตอนการสอน การประเมินผล รวมถึงเทคนิคการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร 3) ด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เกี่ยวเนื่องกับการสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ในมิติประวัติศาสตร์ 4) ด้านเครือข่าย เกี่ยวเนื่องกับการสร้างกลุ่มเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น

จากความเป็นมาของสภาพปัญหาการจัดการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์และความสำคัญของวิธีการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ผ่านแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้ทักษะทางประวัติศาสตร์ 1S2C ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยการจัดตั้งเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C ที่ประกอบด้วย ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้มีความรู้ในแหล่ง

เรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้เข้ามาเป็นสมาชิกของเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C ผ่านแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีการกระตุ้นและจัดโอกาสให้ครูในเครือข่ายได้มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์ความรู้และประสบการณ์ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น จนเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการสอนขึ้น และเมื่อเข้มแข็งเพียงพอจะสามารถขยายเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการสอนให้แก่เพื่อนครูในโรงเรียนเดียวกันและเพื่อนครูในโรงเรียนใกล้เคียงได้ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่นให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป

ข้อคำถามของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

การพัฒนาเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C มีขั้นตอนและลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ใช้กระบวนการ 1S2C ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 8 คน จากสถานศึกษา 8 แห่ง ดังนี้

1.1.1 สถานศึกษา ในอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 4 โรงเรียน

(1) โรงเรียนอนุบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ (สละชีพ)

- (2) โรงเรียนหาดสนุกราษฎร์บำรุง
- (3) โรงเรียนบ้านคลองวาฬ
- (4) โรงเรียนด่านสิงขร
- 1.1.2 สถานศึกษา ในเขตอำเภอบางสะพาน จำนวน 4 โรงเรียน
 - (1) โรงเรียนธนาคารอมสิน
 - (2) โรงเรียนบ้านทองมั่งคด
 - (3) โรงเรียนบ้านวังน้ำเขียว
 - (4) โรงเรียนบ้านในลือค
- 2. ด้านพื้นที่ของแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์
 - 2.1 ในอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
 - (1) อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ
 - (2) อุทยานประวัติศาสตร์กองบิน 5
 - (3) อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
 - (4) ด่านสิงขร
 - 2.2 ในเขตอำเภอบางสะพาน
 - (1) เขื่อนทองบางสะพาน
- 3. ด้านเวลา

เมษายน – สิงหาคม 2561
- 4. ด้านเนื้อหา
 - 4.1 แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
 - (1) โบราณสถานค่ายหลวงหว้ากอ
 - (2) ประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์
 - (3) ประวัติวีรชนลูกเสือเอกบุญยั้ง ศิริเสถียร
 - (4) ด่านสิงขร
 - 4.2 แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในเขตอำเภอบางสะพาน
 - (1) เขื่อนแร่ทองคำ

ตัวแปรที่ศึกษา

- 1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เครือข่ายการจัดการเรียนรู้
 - 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C
- ประกอบด้วย
- 1) ครู มีความสามารถในการด้าน การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C
 - 2) นักเรียน ได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เครือข่ายการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หมายถึง การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ และการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ของครูผู้สอนประวัติศาสตร์ของสถานศึกษา จำนวน 8 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2. การพัฒนาเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการร่วมมือที่เกิดขึ้นจากการอบรมเชิงปฏิบัติการและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของครูผู้สอนประวัติศาสตร์ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C จนเป็นระบบที่เชื่อมโยงกัน ส่งผลให้เกิดการเผยแพร่และการประยุกต์ความรู้ใหม่ๆ

3. กระบวนการ 1S2C หมายถึง ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ที่เน้นการตั้งคำถามตลอดเวลา ไม่ใช่เพียงการนำข้อมูล หลักฐานที่รวบรวมได้มาเรียงต่อกัน หรือเรียกว่า “ทักษะทางประวัติศาสตร์ 1S2C” ได้แก่ Sourcing Corroboration และ Contextualizing 1) Sourcing หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งต่างๆ 2) Corroboration หมายถึง กระบวนการประเมินค่าเนื้อหาและข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐาน นั้นๆ เช่น ความน่าเชื่อถือ ทัศนคติของผู้เขียน ข้อเท็จจริง การบิดเบือนข้อมูล ความหมายที่แท้จริง เป็นต้น 3) Contextualizing หมายถึง กระบวนการเปรียบเทียบเนื้อหาและข้อมูลที่ได้จากหลักฐานนั้น ๆ กับหลักฐาน เอกสาร ข้อมูลแวดล้อมอื่น ๆ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง หรือ ความจริงทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของเหตุการณ์ สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ ความเป็นไปของเหตุการณ์ ผลของเหตุการณ์ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ครูผู้สอนสาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการ 1S2C

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และสถานศึกษาในสังกัด มีเครือข่ายครูสอนประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 1S2C

3. นักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีทักษะการคิดวิเคราะห์